

Мэдүүлэлэй гэшүүд

	Гэшүүд	Асуудалынь	Жэшээ
Шухала гэшүүд	Нэрлүүлэгшэ	Хэн? Юун?	Һурагша ном уншана
	Хэлэгшэ	Яанаб? Яажа байнаб? Юу хэнэб? Юун бэ? Хэн бэ? Ямар бэ? Хэдыб?	Набшаһан <u>шарлаба</u>
Юрын гэшүүд	Нэмэлтэ	Хэндэ? Юундэ? Хэниие? Юу? Юуе? Хэнтэй? Юунтэй? Хэнһээ? Юунһээ? Хэнэй? Юунэй?	Аба <u>эшэ</u> дархалба
	Элирхэйлэгшэ	Ямар? Али? Хэды? Хэдыдэхи? Хэнэй?	Шара набшаһад <u>унаба</u>
	Ушарлагша	Хэзээ? Хэдыдэ? Хэды соо? Хайшаа? Хаагуур? Хайшан гэжэ? Юундэ? Яахаяа? Ямар зорилгоор? г.м.	<u>Уржадэр би</u> хотоһоо ерээб

Нэмэлтэ

1. Илгаань: *сэхэ нэмэлтэ, хазагай нэмэлтэ*

2. Сэхэ нэмэлтэ: *Хэниие? Юуе? Юу?*

Би зураг (Юу? сэхэ) зуранаб. Аха Гармые (Хэниие? сэхэ) булиба

3. Хазагай нэмэлтэ

Хэндэ? Юундэ?

Хэнээр? Юугээр?

Хэнтэй? Юунтэй?

Хэнһээ? Юунһээ?

Манай абада (хаз. хэндэ?) телеграмма ерэбэ

Элирхэйлэгшэ

1. Асуудалынь: Ямар? Али? Хэды? Хэдыдэхи? Хэнэй? Юунэй?

2. Нэрлүүлэгшые, нэмэлтые элирхэйлнэ

Улаагай харгы зурына. Һонин ном уншанабди

3. Юумэндэ ондоо нэрэ үгэһэн элирхэйлэгшэ – хабсаргалта – болоно
Сэлэнгэ (хабс.) мүрэн гүнзэги юм. Хүхы (хабс.) шубууд донгодоно

Ушарлагша

1. Үйлын хаана, хэзээ, хайшан гэжэ, хэр зэргээр г.м. болоһые тэмдэглэһэн *юрын гэшүүн*. Ушарлагша хэлэгшэтэй холбоотой

2. Илгаань:

Байрын: Хаана? Хаанаһаа? Хаана хүртэр?

Сагай: Хэзээ? Хэды болотор? г.м.

Хэмжээгэй: Хэр зэргэ? г.м.

Аргын: Яажа? Хайшан гэжэ?

Зорилгын: Яахаяа? Юундэ? Ямар зорилгоор?

Болзоогой: Яабал? Хайшан гэбэл?

Шалтагаанай: Яаһандаа? Ямар шалтагаанһаа?

Үглөөдэр (сагай) манай һууринда (байрын) урилдаагаар мүрысөөн

үнгэргэгдэхэ юм

Тэдэнэр Энэдхэг, Хитад, Венгри гүрэнүүдээр бэлиг талаангаа харуулжа ерэбэд.

Гоёшье аймшагтайшье шураншье хүсэтэйшье зэрлиг ан гэбэл эрезэн гүрөөнэн.

Түмэрэй найниие дабтажа мэдэ, мориной найниие унажа мэдэ.

Хоюуландамнай альбом хэрэгтэй.

Үзээн хараһанаа намда хөөрөөрэй.

Улан-Үдэһөө Байгал хүрэтэр зуугаад модо ябанабди.

Хорёошо залхуугаар хусана.

Нэгэ түрэл гэшүүд

1. Нэгэ үгэдэ хабаатай

2. Нэгэ адли асуудалда харюусадаг

3. Н, Н, Н гү, али Н

4. Н, Н, Н ба / болон Н

5. Н, Н аад, / , теэд / , харин / , зүгөөр Н

6. а) Х: Н, Н, Н

б) Н, Н, Н – Х

в) Х: Н, Н, Н – Х

Буртаг тайга, зузаан саһан болон хүдэр хүбүүд нюдэндэмни ходо харагдана.

Нютаг нугаяа, тала дайдаяа, хизаар ороноо аяншалан шэнжэлжэ, үхибүүд түрэнэн нютагаа, Эхэ һайхан ороноо бүри гүнзэгыгөөр дурлан мэдэрнэ.

Урда саһаа хойшо буряадууд түмэрөөр, мүнгөөр, туулгаар, алтаар урлал хэдэг байһан.

Ажалша, бэрхэ, эртэшэ хүнүүд жэргэмэлэй жэргээгээр адли бодожо, хүдэлмэридөө гарадаг гээшэ.